

ARQUEOCEC

FULL INFORMATIU DEL GRUP D'ARQUEOLOGIA
"PELEGRÍ CASADES I GRAMATXES"
(Secció d'Història i Art)

Any 5

Núm. 44

Abril 2015

ACTIVITATS FETS I NOTÍCIES D'ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

VISITA AL CASTELL MEDIEVAL D'ULLDECONA....

**...I A LES
PINTURES RUPESTRES**

DISSABTE 18 D'ABRIL 2015

**AMB EL GUIATGE DE L'ARQUEÒLOGA
DRA. MARGARIDA GENERA**

CASTELL MEDIEVAL D'ULLDECONA

Els antecedents més antics d'assentament al Castell són d'època ibèrica (s. V-I). La romanització del territori a partir del segle II aC va comportar la implantació de nous sistemes d'ocupació i explotació del territori, provocant l'abandonament del poblat ibèric del Puig del Castell. Després d'un llarg període d'abandonament, el puig del Castell és ocupat en època àrab (S. IX), construint damunt de les restes de l'antic poblat. La conquesta dels territoris més meridionals de Catalunya s'inicia l'any 1148 amb la presa de Tortosa per Ramon Berenguer IV, amb la donació de la major part dels territoris conquerits als ordes militars que el van ajudar: els Templers i els Hospitalers. La fortalesa sarraïna d'Ulldecona fou concedida l'any 1180 als hospitalers amb l'obligació d'edificar un nou Castell Cristià.

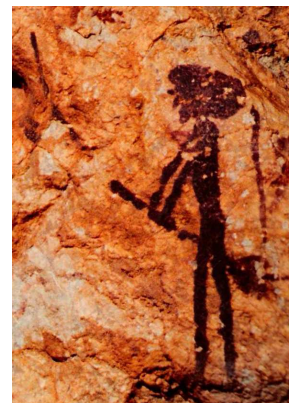
El Castell Cristià i el seu territori va formar part de la frontera catalana amb els sarraïns fins a les campanyes de València de Jaume I, iniciades cap al 1230. El 1222 Guillem Ramon de Montcada concedí la primera Carta de Pobla permetent l'edificació de nous habitatges entre ambdues muralles. Fou el 1273 quan Fra Ramon Berenguer, mestre d'Amposta i hospitaler concedí la segona Carta de Pobla donant llicència als habitants d'Ulldecona per passar a viure a la vall de la Foia, essent els orígens de l'actual vila d'Ulldecona.

A la desamortització de Mendizábal, el 1836, el Castell passa a mans privades, i l'any 1986 el venen a l'Ajuntament d'Ulldecona, el qual porta a terme la seva restauració i rehabilitació arquitectònica.

ELS ABRICS DE L'ERMITA

Es tracta d'un total de 13 abrics que configuren el conjunt més important d'art rupestre d'estil llewantí de tota Catalunya tant, per la gran quantitat de figures que conserva (el 70% del total de figures llewantines del país) com, pel bon estat en què es troben aquestes. La primera troballa es va produir el 31 de març de 1975 a l'abric V de la partida d'Ermites. Aquest descobriment va anar a càrrec del Grup Espeleològic d'Ulldecona (GEU). A partir d'aquell moment, i mitjançant l'Escola Catalana d'Espeleologia i la col·laboració de l'Equip de Recerques Espeleològiques (ERE) i de l'Espeleo-Club Sabadell (ECS), es van produir els descobriments dels altres abrics.

Aquestes pintures van des del naturalisme fins a l'esquematzació i la seva datació s'ha establert entre un moment preceràmic (6000 – 5000 a.C.) i l'edat del bronze (entre el segon i el primer mil·lenni aC). Els colors utilitzats són bàsicament els vermells i negres. D'entre tot el conjunt cal destacar l'abric I d'Ermites per la gran quantitat de figures que conserva, havent-se comptabilitzat fins a 170 restes. L'escena representada és la cacera, essent el cérvol l'animal més freqüent, mentre que les figures humanes que hi apareixen són arquers preparats per a l'acció.

Actualment les visites guiades es fan a l'abric I, donant la possibilitat d'imaginar-se in situ, el modus vivendi dels nostres avantpassats que fa 8000 anys van poblar aquest paratge únic i privilegiat com és la Serra de Godall. Guiatge que es complementa amb la visita al **Centre d'interpretació d'Art Rupestre dels Abrics de l'Ermita**.

El dia 7 de febrer va obrir les seves portes el nou **Museu de les Cultures del Món de Barcelona**, allotjat als palauets Nadal i del Marquès de Llió del carrer de Montcada. Aquest nou equipament sorgeix com a plataforma de preservació, presentació, difusió i projecció social del patrimoni artístic i del coneixement de cultures d'Àsia, Àfrica, Amèrica i Oceania des d'un sentit antropològic.

L'Ajuntament de Tortosa començarà en breu les obres d'urbanització de la plaça Mossèn Sol, al barri del Rastre i recuperarà un tram de la muralla medieval (segle XIV) i de la qual ara només hi ha visible un petit tram. "Ara està enterrada però la deixarem a la vista, per posar en valor el patrimoni de la ciutat" diu l'alcalde de Tortosa Ferran Bel.

Atès el perill de guerra amb Castella, i per ordre del rei Pere III, a les darreres dècades del segle XIV es va aixecar una nova muralla per protegir els habitants i les cases de Reus. D'aquesta muralla ara se n'han trobat unes noves restes mentre es realitzaven uns treballs d'excavació per remodelar la plaça de Catalunya. L'Ajuntament de Reus es planteja deixar a la vista aquesta troballa arqueològica.

L'IEC organitza el proper març el "I Congrés del món de la masia: passat, present i futur del territori català". Tota la informació, aquí: <http://congres-masia-territori.espais.iec.cat/>

L'Ajuntament de Vinebre en col·laboració amb la Diputació de Tarragona, impulsen la segona fase de les obres d'adequació del jaciment iberoromà de Sant Miquel. Es preveu consolidar i senyalitzar l'espai per a l'acollida de visitants. Es tracta d'un assentament que va estar ocupat a partir de l'últim quart del segle II aC.

Un grup d'arqueòlegs polonesos varen revelar detalls sobre el descobriment d'una gran necròpolis de l'Edat del Ferro, ara fa uns 2000 anys, que en el seu interior contenia els cossos de dos prínceps. L'indret del descobriment, situat en el centre nord de Polònia, és el més gran que s'ha trobat en el país.

Les obres de restauració, conservació i museïtzació del castell de Cervià de Ter començaran amb tota probabilitat, el proper mes de maig. Aquest és un projecte que impulsen l'Ajuntament i la Universitat de Girona, amb una campanya arqueològica per consolidar els resultats i museïtzar les restes perquè siguin visitables.

El Departament de Cultura de la Generalitat, ha signat un conveni amb el Consell Comarcal de les Garrigues i l'Ajuntament del Cogul per gestionar de manera conjunta el jaciment d'art rupestre de la Roca dels Moros. Gràcies a aquest acord, el recinte, declarat patrimoni mundial per la UNESCO el 1988, es podrà visitar tots els caps de setmana de l'any i cada dia del mes d'agost. La Generalitat s'ha compromès, a través de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, a implementar projectes pedagògics específics al voltant d'aquest valuós conjunt rupestre únic a la península Ibèrica. La voluntat és que pugui obrir de manera regular abans de l'estiu. Els dos últims anys ha obert amb visites concertades i guies voluntaris.

EXPOSICIÓ AL CAIXAFÒRUM

Més de 200 peces d'art precolombí peruà procedents del Museu Larco de Lima protagonitzen la mostra 'L'art 'mochica' de l'antic Perú. Or, mites i rituals', que es podrà visitar fins al 7 de juny al CaixaFòrum de Barcelona. A l'exposició es podran veure ceràmiques, joies i objectes cerimonials de metalls preciosos, tèxtils i objectes d'ús ritual de fusta, pedra, conquilla i os.

SANT MARTÍ SARROCA REFORMA EL SEU CASTELL

El castell romànic de Sant Martí Sarroca (Alt Penedès) està en ple procés de remodelació per a eliminar les barreres arquitectòniques i acollir un museu. Segons Carles Solsona, arquitecte redactor del projecte, ha explicat que la intervenció que s'ha començat a fer a l'ala de llevant

pretén "recuperar l'ambient d'època medieval". Aquest és un dels objectius de la nova il·luminació que s'instal·larà al castell, la qual reforçarà la imatge històrica. "Volem fugir d'una il·luminació espectacular per a aconseguir una mitja llum per tal que les pedres agafin un altre valor i donar sensació d'un pati de castell medieval".

Les obres que acaben de començar al Castell de Sant Martí segueixen a grans trets, el projecte dissenyat l'any 1992, que mai es van arribar a executar de forma completa. De moment, falta pressupostar la museïtzació, que l'Ajuntament vol desenvolupar el proper mandat.

A CATALUNYA TAMBÉ TENIM GIHADISTES !!!

Arrasen el jaciment d'ous de dinosaure de Coll de Nargó

De la nit al dia, un patrimoni cultural de 69 milions d'anys ha desaparegut. La zona visitable del jaciment d'ous de dinosaure més gran recuperat mai a Europa ha estat objecte d'una bretolada premeditada en la qual s'ha destrossat la vintena d'ous que s'hi exhibien des de 2008.

Àngel Galobart, cap del grup de recerca de l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont va declarar que "S'han dedicat, amb paciència i perseverança, a trencar un per un tots els ous encastats a la pedra" i afegeix "Els ous han estat descalçats, trencats, i les restes escampades per tot el jaciment. No tenim cap indici de qui ha pogut ser-ne l'autor". Els ous destrossats pertanyien a l'espècie dels últims dinosaures, els sauròpodes.

LA BARBÀRIE CONTINUA.....

Estat Islàmic arrasa amb "bulldozers" la històrica ciutat de Nimrud

Estat Islàmic torna a colpejar grans vestigis arqueològics a l'Iraq. Si fa pocs dies destrossaven el Museu de Mossul, ara li ha tocat el torn a Nimrud. Segons ha denunciat el govern iraquí i diversos caps tribals, el grup terrorista hauria arrasat amb excavadores i maquinària pesada la ciutat assíria de Nimrud, a una trentena de quilòmetres al sud de Mossul. Es fa difícil saber si s'ha eliminat tot el jaciment.

Aixecada fa més de 3.000 anys i anomenada a l'Antic Testament amb el nom de Kalah, Nimrud es considerava una joia arqueològica a la riba del riu Tigris.

Els insurgents haurien destrossat les estàtues dels *lamassu*, uns imponents homes toro alats que feien guàrdia a les portes de la ciutat, que va ser capital de

l'imperi assiri durant més d'un segle. Aquestes figures són una icona d'aquesta civilització, que va ocupar el nord de l'antiga Mesopotàmia entre el 1813 aC. i el 609 aC.

Tot i l'evident destrossa perpetrada, molts dels tresors de Nimrud havien estat traslladats des de fa anys al Museu de Bagdad i també al Museu Britànic de Londres.

Enterrada durant segles, no va despertar l'interès dels europeus fins entrat el segle XIX, quan els arqueòlegs van començar a estudiar-ne l'origen. Les investigacions es van deturar durant dècades i, el 1949, Max Mallowan, marit de l'escriptora Agatha Christie, les va reprendre, encara que la troballa més valuosa va ser la que es va batejar amb el nom de "tresor de Nimrud", una col·lecció de més de 600 peces, entre joies d'or i pedres precioses, que s'havien guardat en un dipòsit del Banc Central de l'Iraq. Les joies pertanyien a les reines assíries i es van descobrir a la dècada dels vuitanta del segle passat en una tomba.

Dos dies més tard Estat Islàmic destrueix una altra ciutat mil·lenària. Els gihadistes entren amb pales a Hatra

La ciutat de Hatra, fundada fa més de 2.000 anys al nord de l'actual Iraq i declarada Patrimoni de la Humanitat per la Unesco, ha estat objecte de la barbàrie dels militants d'EI. *"La lentitud del suport internacional a l'Iraq ha encoratjat els terroristes ha perpetrar un altre crim"*, va lamentar el ministeri, que va tornar a demanar urgentment una reunió del Consell de Seguretat de les Nacions Unides.

Ruïnes mil·lenàries de Hatra

MUSEU DE BAGDAD

A primers de març el Museu Nacional Iraquià va obrir de nou les seves portes al públic per primera vegada des del 2003, quan va ser tancat degut al caos que va afectar Bagdad després del derrocament de Saddam Husein per les tropes internacionals liderades pels EE.UU. La reobertura de l'edifici va ser celebrada amb una cerimònia encapçalada pel primer ministre iraqià, Haidar al Abadi, i va rebre una gran quantitat de visitants.

"A Bagdad ens sentim orgullosos de la inauguració d'aquest museu, que és considerat un símbol de la civilització de Mesopotàmia, que és de tota la humanitat" va destacar el ministre en un discurs. La reobertura del museu suposa una resposta a l'espantós crim que va perpetrar el grup terrorista Estat Islàmic (EI), en destruir valuosos objectes arqueològics del museu de Mosul.

El governador de Nínive, Azil al Nuyaifi, va advertir de que EI s'havia apoderat de la majoria de les peces originals que hi havia en els museus de Mosul a Síria, Líban i Turquia, abans de destruir les altres.